
Vergaderjaar 2006–2007 C

---

30 884

Subsidiariteitstoets van de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's «Een EU-strategie ter ondersteuning van de lidstaten bij het beperken van aan alcohol gerelateerde schade» (COM(2006) 625 definitief)

Nr. 3

BRIEF VAN DE TIJDELIJKE COMMISSIE SUBSIDIARITEITSTOETS

Aan:

de Voorzitter van de vaste commissie voor Europese Samenwerkingsorganisaties van de Eerste Kamer
de Voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer

Den Haag, 28 november 2006

Geachte collega's,

Zoals u bekend is onlangs de tijdelijke commissie subsidiariteitstoets ingesteld. Deze commissie toetst, samen met de betrokken vakcommissies, elf al vastgestelde (en deels nog in te dienen) voorstellen en groenboeken van de Europese Commissie aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. De te volgen procedure is weergegeven in kamerstuk 30 389, nr. 1 (p. 7–9).

Onlangs heeft de Europese Commissie bovengenoemde mededeling gepubliceerd. De tekst van het voorstel is bij deze brief gevoegd. Het voorstel staat op de zogenaamde «lijst van elf».

De tijdelijke commissie heeft het voorstel onderworpen aan de subsidiariteitstoets. De commissie ziet geen aanleiding om onderhavige mededeling verder in procedure te nemen en zij verwijst het document graag door ter eigenstandige behandeling door uw commissie. De bevindingen van de tijdelijke commissie subsidiariteitstoets staan samengevat in het preadvies, dat ik u hierbij ter kennisneming toezend.

Met vriendelijke groet,

De voorzitter van de tijdelijke commissie subsidiariteitstoets,
J. J. van Dijk

Toetsing aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit van de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – «Een EU-strategie ter ondersteuning van de lidstaten bij het beperken van aan alcohol gerelateerde schade» (COM(2006) 625 definitief)

VOORSTEL

De TCS is van mening dat de vakcommissies niet om een gemotiveerd advies gevraagd behoeft te worden. Redenen hiervoor zijn, naast het gegeven dat de mededeling geen wetgeving maar een onverbindende aanbeveling betreft, dat hoogstwaarschijnlijk geen concrete wetgevingsvoorstellen te verwachten zijn. De Commissie wil vooral praktisch samenwerken met de lidstaten en belanghebbenden, onder meer door het uitwisselen van «best practices».

Dit preadvies en de mededeling kunnen ter informatie en eigenstandige behandeling aan de vakcommissies worden doorgezonden.

TOELICHTING

Inleiding

De Europese Commissie heeft op 24 oktober 2006 een mededeling gepresenteerd die een EU-strategie bevat ter ondersteuning van de lidstaten bij de beperking van alcoholgerelateerde schade. De mededeling gaat in op de negatieve gezondheidseffecten van schadelijk en gevaarlijk alcoholgebruik, dat volgens schattingen jaarlijks aan 195 000 mensen in de EU het leven kost.

In de mededeling worden de volgende prioriteiten gesteld:

- bescherming van jongeren en kinderen;
- beperking van het aantal gewonden en doden door alcoholgerelateerde verkeersongevallen;
- preventie van schade bij volwassenen en indamming van het negatieve effect op de economie;
- bewustmaking over het effect van schadelijk alcoholgebruik op de gezondheid;
- verzameling van betrouwbare statistische gegevens.

De Commissie geeft aan hoe de EU de nationale maatregelen ter beperking van alcoholgerelateerde schade kan ondersteunen. Dat kan bijvoorbeeld door de financiering van projecten via de programma's voor volksgezondheid en onderzoek, de uitwisseling van goede gebruiken op gebieden als de beperking van het alcoholgebruik door minderjarigen, en door de verkenning van samenwerkingsmogelijkheden bij voorlichtingscampagnes of de aanpak van het rijden onder invloed en andere EU-initiatieven. De mededeling brengt ook de acties van de lidstaten in kaart om zo de verspreiding van goede werkwijzen te bevorderen. Verder wordt voorgesteld een forum over alcohol en gezondheid op te richten. Ook wordt aangegeven hoe het bedrijfsleven een bijdrage kan leveren, waarbij vooral wordt gepleit voor een verantwoord reclame- en marketingbeleid. De Commissie erkent de rol van de lidstaten op dit beleidsgebied en is niet van plan wetgeving op EU-niveau voor te stellen. Dit wordt hieronder uitgewerkt.

Actie van de Commissie

De Commissie wil samen met de lidstaten en belanghebbenden strategieën uitwerken om het alcoholgebruik door minderjarigen aan banden te leggen door goede werkwijzen in verband met, bijvoorbeeld, de verkoop en het schenken van alcohol, de marketing van alcohol en het beeld van alcohol in de media uit te wisselen. Via haar volksgezondheidsprogramma wil de Commissie steun geven aan projecten die bijdragen tot een vermindering van alcoholgerelateerde schade in de EU, met name bij kinderen en jongeren, en zal zij informatie verzamelen en verspreiden. Zij wil de monitoring van de drinkgewoonten van jongeren steunen, met speciale aandacht voor het toenemend alcoholgebruik bij meisjes en het zogenaamde «binge drinking».

De Commissie zal samen met de lidstaten en belanghebbenden onderzoeken of het nut heeft een efficiënte gemeenschappelijke benadering voor de hele EU op het gebied van de consumentenvoorlichting te ontwikkelen, bijvoorbeeld in het licht van het voornemen van sommige lidstaten waarschuwingen om etiketten aan te brengen (bijv. over het gevaar van alcoholgebruik tijdens de zwangerschap). De Commissie zal de lidstaten en belanghebbenden ondersteunen bij de ontwikkeling van informatie- en onderwijsprogramma's over de gevolgen van schadelijk alcoholgebruik. In het kader van het kaderprogramma voor onderzoek wil de Commissie steun beschikbaar stellen voor onderzoek naar de drinkgewoonten onder jongeren met het oog op een analyse van de huidige trends en van de redenen waarom jongeren drinken evenals van de meer algemene factoren die het alcoholgebruik onder jongeren bepalen.

De nationale maatregelen in kaart brengen om goede gebruiken te bevorderen

De Commissie stelt dat de lidstaten de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor het alcoholbeleid in hun land. De Commissie formuleert als haar taak het stimuleren van de samenwerking en coördinatie tussen de lidstaten en het aanvullen van nationale maatregelen, bijvoorbeeld door projecten financieel te ondersteunen. De mededeling geeft een overzicht van de maatregelen die de lidstaten hebben genomen om alcoholgerelateerde schade aan te pakken.

De bedoeling daarvan is de verspreiding van goede werkwijzen in de EU te bevorderen. In de mededeling worden onder meer de volgende voorbeelden van nationale maatregelen genoemd:

- actie om de informatie voor de consument bij de verkoop, op het product of op het werk te verbeteren;
- actie voor een betere handhaving van de leeftijdsgrens bij de verkoop en het schenken van alcohol;
- voorlichting van jongeren en ouders;
- invoering van een verlaagde of nul-promille-alcohollimiet voor jonge of onervaren autobestuurders en beroepschauffeurs;
- handhaving van maatregelen om het rijden onder invloed tegen te gaan.

Follow-up en samenhang met ander beleid

De Commissie zal ook:

- uiterlijk juni 2007 een forum over alcohol en gezondheid oprichten ter ondersteuning van de in de mededeling uiteengezette strategie en om input te leveren voor en toezicht te houden op die strategie. Het forum

- zal vooral aandacht besteden aan onderwerpen als onderzoek, informatie- en gegevensverzameling en voorlichting;
- zorgen voor een betere coördinatie van maatregelen op het gebied van het rijden onder invloed en de verkeersveiligheid, onder meer in het kader van het volksgezondheidsprogramma en het actieplan voor veilig verkeer, zodat het aantal alcoholgerelateerde verkeersongevallen vermindert. Daarbij zal met name aandacht zijn voor pas geslaagde en jonge autobestuurders;
  - met belanghebbenden streven naar een voortdurende samenwerkingsdynamiek op het gebied van verantwoorde commerciële communicatie en verkoop. Hoofddoel daarbij is steun te geven aan maatregelen op EU-niveau of van de centrale of lokale overheid om een onverantwoorde marketing van alcoholische dranken tegen te gaan, en gegevens over reclametrends te analyseren. Onder meer wil men met de belanghebbenden gedragscodes voor commerciële communicatie op nationaal en EU-niveau overeenkomen.

Bij haar bijdrage aan de strategie zal de Commissie hoofdzakelijk de huidige aanpak volgen. Dat wil zeggen dat zij het als haar rol ziet de nationale maatregelen aan te vullen. Zij is dus niet van plan om in verband met de uitvoering van de strategie met specifieke nieuwe voorstellen voor wetgeving te komen. De Commissie zal regelmatig verslag uitbrengen over de uitvoering van de maatregelen ter bestrijding van schadelijk en gevaarlijk alcoholgebruik en over het effect van de in deze mededeling uiteengezette EU-strategie. Zij zal zich daarbij baseren op verslagen die haar met regelmatige tussenpozen door de lidstaten worden toegezonden.

STANDPUNT REGERING

Preventie van schadelijk alcoholgebruik is één van de prioriteiten van het Nederlandse gezondheidsbeleid, zoals neergelegd in de nota «Kiezen voor gezond leven». De regering acht de strategie een mogelijke goede eerste stap op weg naar effectieve Europese initiatieven op dit terrein. De regering is het eens met het uitgangspunt dat alle lidstaten zelf verantwoordelijk blijven voor het ontwikkelen en uitvoeren van hun nationale alcoholbeleid. De aanbevelingen aan de lidstaten sluiten grotendeels aan bij het Nederlandse beleid.

De regering vindt het onwenselijk dat op Europees niveau wordt bepaald of en zo ja hoe/wat er op nationaal niveau geregeld wordt. Nederland wil dat bevestigd wordt dat ook geldt t.a.v. de (zelf)regulering van de commerciële communicatie.

Dit standpunt van de regering is ook weergegeven in een verkort BNC-fiche over de alcoholstrategie.

TOETSING VAN HET VOORSTEL AAN DE BEGINSELEN VAN SUBSIDIARITEIT EN PROPORCIONALITEIT

1. *Attributie van bevoegdheden: bestaat er voor de na te streven doelstelling van het voorgenomen optreden een bevoegdheidstoekenning in het EG-Verdrag?*

De Commissie baseert het voorstel op artikel 152 EG-Verdrag, op grond waarvan de Gemeenschap, in aanvulling op het nationale beleid van de lidstaten, kan optreden. Dit optreden dient gericht te zijn op verbetering van volksgezondheid, preventie van ziekten en aandoeningen bij de mens en het wegnemen van bronnen van gevaar voor de

menselijke gezondheid. Ook is daarin onder meer bepaald dat de Gemeenschap het optreden van de lidstaten aanvult ter vermindering van de schade aan de gezondheid door drugsgebruik, met inbegrip van voorlichting en preventie. De Gemeenschap vervult daarbij een aanmoedigende en ondersteunende rol.

2. Toepasselijkheid subsidiariteit in strikte zin

Strikt genomen is deze vraag (en de proportionaliteitsvraag) niet aan de orde. De mededeling betreft immers geen wetgeving, maar een onverbindende aanbeveling.

Het lijkt op het eerste gezicht onwaarschijnlijk dat de Commissie naar aanleiding van de mededeling concrete wetgevingsvoorstellen zal indienen, waarbij het subsidiariteitsbeginsel in het geding is. De Commissie stelt, zoals hierboven al aangegeven, dat de lidstaten de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor het alcoholbeleid in hun land, wat ook in lijn is met artikel 152 EG-Verdrag. De Commissie ziet haar taak in het stimuleren van de samenwerking en coördinatie tussen de lidstaten en het aanvullen van nationale maatregelen, bijvoorbeeld door projecten financieel te ondersteunen.

De Commissie wil vooral praktisch samenwerken met de lidstaten en belanghebbenden. Zoals hierboven aangegeven denkt zij aan het uitwerken van strategieën om het alcoholgebruik door minderjarigen aan banden te leggen door goede werkwijzen in verband met, bijvoorbeeld, de verkoop en het schenken van alcohol, de marketing van alcohol en het beeld van alcohol in de media uit te wisselen. Ook wil de Commissie onderzoeken of het nut heeft een efficiënte gemeenschappelijke benadering voor de hele EU op het gebied van de consumentenvoorlichting te ontwikkelen.

Niettemin lijken er in de mededeling ook, zij het bescheiden, aanzetten te zitten voor verder beleid, zoals vermelden van waarschuwingen op etiketten en beperking voor reclame op alcohol. Het is de vraag of dat wenselijk is, mede gelet op de bevoegdheidsverdeling tussen de Gemeenschap en de lidstaten, in het bijzonder de individuele bevoegdheid van de lidstaten. Bij de verdere behandeling van de mededeling zouden de vakcommissies dit in hun oordeelvorming kunnen betrekken.

CONCLUSIE

Op grond van het bovenstaande concludeert de TCS dat de vakcommissies niet om een gemotiveerd advies gevraagd hoeft te worden. Dit preadvies en de mededeling kunnen wel ter informatie en eigenstandige behandeling aan de vakcommissies worden doorgezonden. Het is ter beoordeling van de vakcommissies of er al dan niet nadere actie ondernomen moet worden t.a.v. het al dan niet voldoen van het voorstel aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit.